

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

395

Vragen van het lid **Schouw** (D66) aan de minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat de politie op straat vingerafdrukken afneemt en controleert* (ingezonden 20 juli 2011).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie), minister **Donner** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en minister **Leers** (Immigratie en Asiel) (ontvangen 25 oktober 2011). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 3251.

Vraag 1

Klopt het dat de politie vingerafdrukken op straat kan afnemen en meteen online kan controleren?¹

Antwoord 1

Nee. De minister voor Immigratie en Asiel en de minister van Veiligheid en Justitie hebben goedkeuring gegeven aan enkele proefprojecten («leertuinen»; zie ook het antwoord op vraag 5) om agenten en marechaussees in staat te stellen hun werk – binnen de grenzen van de wetgeving – efficiënter en sneller uit te voeren. Daarin wordt onderzocht of een aantal activiteiten dat tot dusver alleen op het bureau kan worden uitgevoerd, ook op straat kan worden uitgevoerd. Het gaat om drie soorten activiteiten: het verifiëren van de identiteit, het inwinnen van informatie, zoals openstaande straffen en de verblijfsstatus, en het digitaal uitschrijven van bekeuringen.

Vraag 2

Wie kan onder welke omstandigheden worden gevraagd zijn of haar vingerafdrukken te geven ten behoeve van controle?

Antwoord 2

In het kader van het vreemdelingentoezicht is het geoorloofd op straat vingerafdrukken af te nemen (zie verder het antwoord op de vragen 6 en 7).

Vraag 3

Welke database dan wel databases worden gebruikt om de vingerafdrukken te verifiëren?

¹ Binnenlands Bestuur, 19 april 2011, «Politie scant vingerafdruk op straat».

Antwoord 3

Voor het uitvoeren van het toezicht op vreemdelingen kunnen op straat genomen vingerafdrukken van vreemdelingen worden geverifieerd in de Basisvoorziening vreemdelingen (BVV) en in het Visum Informatiesysteem (VIS), nadat dit door de Europese Commissie in gebruik is genomen.

Vraag 4

Waarvoor worden de ingescande vingerafdrukken gebruikt? Wat gebeurt er na controle met de ingescande vingerafdrukken?

Antwoord 4

Vingerafdrukken van vreemdelingen die op straat zijn genomen, worden gebruikt voor het verifiëren van de identiteit. Dat wil zeggen: online wordt nagegaan of de persoon van wie de vingerafdrukken genomen zijn, reeds bekend is in de BVV. Als het antwoord positief is, worden de gegevens van betrokkene getoond en kan de toezichthoudende ambtenaar op basis van die informatie besluiten hoe verder te handelen. Indien het antwoord negatief is (betrokkene is nog niet bekend in de BVV), zal de toezichthoudende ambtenaar eveneens, maar dan zonder te beschikken over nadere gegevens van betrokkene, moeten besluiten hoe verder te handelen. In beide gevallen zullen de vingerafdrukken die voor de verificatie op straat genomen zijn, niet langer bewaard worden dan noodzakelijk is voor het doel waarvoor zij genomen zijn, dat is: de verificatie op dat moment. Wel zal het noodzakelijk zijn informatie vast te leggen over het feit dat de desbetreffende handelingen uitgevoerd zijn. Deze informatie zal worden bewaard zolang dit noodzakelijk is voor een eventuele verantwoording achteraf (bv. in een gerechtelijke procedure). In de proeftuinen zal worden nagegaan of in de gebruikte systemen – onbedoeld – sporen van vingerafdrukken achterblijven.

Vraag 5

Hoeveel agenten, en van welke korpsen, beschikken op dit moment over een apparaat waarmee vingerafdrukken kunnen worden afgenomen en gecontroleerd? Op basis van welke wet- of regelgeving kan de politie om vingerafdrukken vragen ten behoeve van controle?

Antwoord 5

Op dit moment worden nog geen vingerafdrukken op straat genomen. Hiermee wordt naar verwachting gestart in november 2011. Voor de «leertuinen» worden in totaal 115 Blackberry's aangeschaft en 50 randapparaten. De randapparaten maken – in combinatie met de Blackberry's – het scannen van documenten en van vingerafdrukken mogelijk. De «leertuinen» worden komend najaar en komende winter gehouden in de korpsen Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond, Hollands Midden en Noord-Oost-Gelderland, het laatstgenoemde korps in samenwerking met de Koninklijke Marechaussee. Voor het antwoord op het tweede deel van de vraag verwijs ik naar het antwoord op de vragen 2 en 6.

Vraag 6, 7

Op basis van welke wet- of regelgeving en onder welke voorwaarden mogen vreemdelingen worden gevraagd om vingerafdrukken te geven ten behoeve van controle op illegaal verblijf?

Is deze vorm van controle, waarbij biometrische gegevens worden afgenomen en gecontroleerd, getoetst aan de Wet bescherming persoonsgegevens? Zo ja, op grond waarvan is geconcludeerd dat deze afname en controle bij wet toelaatbaar zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6, 7

Artikel 54, eerste lid onder c, van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000) bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur ten aanzien van vreemdelingen kan worden voorzien in een verplichting tot het verlenen van medewerking aan het vastleggen van gegevens met het oog op identificatie. Dit is nader uitgewerkt in het Vreemdelingenbesluit 2000 (Vb 2000). In artikel 4.45, onder b, is bepaald dat de medewerking van de vreemdeling, bedoeld in artikel 54, eerste lid, onderdeel c, bestaat uit: «het zich laten fotograferen en het laten afnemen van vingerafdrukken, indien daartoe naar het oordeel van de ambtenaar, belast met de grensbewaking of een ambtenaar belast met het

toezicht op vreemdelingen, gegronde reden bestaat». Het niet kunnen tonen van een geldig identiteitsbewijs is een gegronde reden. Artikel 11 van Verordening (EG) Nr. 2725/2000 van 11 december 2000 betreffende de instelling van «Eurodac» voor de vergelijking van vingerafdrukken, verplicht de lidstaten om vingerafdrukken te nemen van vreemdelingen die illegaal in de lidstaat verblijven. De vingerafdrukken mogen alleen worden gebruikt om na te gaan of betrokkene reeds eerder een asielverzoek in een andere lidstaat heeft ingediend. Indien blijkt dat een illegale vreemdeling in een andere EU-lidstaat een asielverzoek heeft ingediend dan is die lidstaat verplicht de illegale vreemdeling over te nemen.

Artikel 20 van Verordening (EG) Nr. 767/2008 van 9 juli 2008 geeft mogelijkheden tot het gebruik van het Visuminformatiesysteem (VIS) ten behoeve van het vreemdelingentoezicht voor de houders van visa kort verblijf. Dat betekent dat bij illegaal verblijf het VIS kan worden geraadpleegd. Met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens zijn Richtlijn 95/46/EG en de Wet bescherming persoonsgegevens kaderstellend.

Vraag 8

Bent u ervan op de hoogte dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft aangegeven dat de opslag van vingerafdrukken op dit moment vanwege de stand van de techniek niet geschikt is om te gebruiken voor verificatie en om dezelfde reden opslag niet bruikbaar is voor identificatie?² Zo ja, hoe verhoudt deze constatering van uw ambtsgenoot zich tot de toestemming die u heeft verleend aan de politie om op straat vingerafdrukken af te nemen en te controleren?

Antwoord 8

Ja. De beslissing die de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft aangekondigd in zijn brief van 26 april 2011 (Kamerstukken II, 2010–2011, 25 764, nr. 46) betreft de vingerafdrukken die worden opgenomen bij de aanvraag van een Nederlands reisdocument (paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten). De proef in de «leertuinen» staat daar helemaal los van. De vingerafdrukken die van vreemdelingen genomen gaan worden, zullen immers niet worden vergeleken met de vingerafdrukken die zijn genomen bij de aanvraag van een Nederlands reisdocument, maar met de vingerafdrukken van vreemdelingen die reeds zijn opgeslagen in de BVV. Ook worden de vingerafdrukken die van vreemdelingen op straat genomen gaan worden, niet vastgelegd of geregistreerd, maar enkel gebruikt om een snelle check uit te voeren of betrokkene reeds bekend is. In tegenstelling tot de reisdocumenten is er dus sprake van een reeds bestaande verzameling vingerafdrukken van vreemdelingen. Als het gaat om de stand van de techniek in relatie tot de kwaliteit van de vingerafdrukken is een van de doelen van de «leertuinen» nu juist om te onderzoeken of mobiele toepassingen met betrekking tot de vingerafdrukken überhaupt mogelijk zijn, ook gelet op de kwaliteit.

Vraag 9

Bent u ervan op de hoogte dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft toegezegd dat de opslag van vingerafdrukken nog deze zomer wordt stopgezet?³

Zo ja, bent u op grond van de genoemde constatering en beslissing bereid om de proef van de politie per direct stil te leggen en de Kamer hierover nader te informeren?

Antwoord 9

Ja. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 8, staat dat echter los van de «leertuinen» die met onze toestemming worden voorbereid zoals geschetst in het antwoord op vraag 1. Er is geen reden om die nu stop te zetten.

² 25 764, nr. 47.

³ 28 juni 2011. Beantwoording van Kamervragen over stopzetten opslag vingerafdrukken, 2011Z13424.